

ברכת "הפורס סוכת שלום" ביום העצמאות ויום ירושלים *

22.12.1985

ב"ה י' טבת תשמ"ו

לכבוד

הרב יואל ולולסקי נ"י

הישיבה דפלטבוש

ברוקלין, ניו יורק

שלומך ישגה לעולם

בתשובה לשאלתך במכתבך בתאריך בין כסה לעשור תשמ"ו בנוגע לברכת "הפורס סוכת שלום" וכו', במקום "שומר עמו ישראל לעד", בליל העצמאות ובתפילת ערבית אור ליום ירושלים, הנני להודיעך כי הנוהג שקבענו, לברך "הפורס סוכת שלום" וכו' בליל העצמאות ואור ליום ירושלים, מבוסס על שיטת הפוסקים הסוברים שברכת "הפורס סוכת שלום" היא מעין ברכת גאל ישראל והיא המשך לה.

כמו שכתוב בטור (או"ח סימן סז) בטעם שינוי נוסח ברכת "שומר עמו ישראל לעד" בליל שבת, משום שבשבת אין צריך שמירה, שהשבת שומרת על העולם כולו, ומברכים "הפורס סוכת שלום" וכו' שהיא מכוונת לגאולת ישראל, ולכן נוהגין לומר פסוקי "ושמרו בני ישראל" וגו', לומר שאם ישמרו שבת אין צריך שמירה. והוא ג"כ מעין גאולה, שאם ישמרו שתי שבתות מיד היו נגאלין. וכן כתב הט"ז (בשו"ע או"ח, בריש סימן רסז ס"ק א).

והפמ"ג (שם) מוסיף בשם הלבוש (בסימן תקפב) הטעם למה אנו מפסיקים במועדים בין ברכת "השכיבנו" לתפילה באמירת "וידבר משה" וגו', ובר"ה אומרים "תקעו בחודש שופר" וגו', וביהכ"פ אומרים "כי ביום הזה יכפר עליכם" וגו', משום שכולם מעין הגאולה, כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, שהיא גם מעין הגאולה העתידה לבוא, ככתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו). וכן הוא אומר "וענתה שמה כימי נעוריה וכיום עלותה מארץ מצרים" (הושע ב, יז). ו"תקעו בחודש שופר", משום הכתוב "ביום ההוא יתקע בשופר גדול", וביהכ"פ "כי ביום הזה יכפר עליכם", משום שהוא גאולת הנפש, ואין לך גאולה יותר מזו. יש אפוא ללמוד מדברי הטור הט"ז והלבוש, שברכת "הפורס סוכת שלום" היא ברכת הגאולה, ככתוב "ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת וגדרתי את פרציהן והריסותיו אקים ובניתיה כימי עולם" (עמוס ט, יא).

* תודתנו נתונה לרב ד"ר יואל ולולסקי ששלח אלינו את מכתבו של הגר"ש גורן.

לכן סביר לברך גם בליל האתחלתא דגאולה השלישית, הוא ליל העצמאות, ברכה של "הפורס סוכת שלום עלינו" וכו'. וכל שכן בלילה אור ליום גאולת ירושלים, שבוודאי יש לברך בו ברכת "הפורס סוכת שלום", משום שגאולת ירושלים נזכרת בה, שזכינו ביום זה לגאולת ירושלים.